

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

partidul, marele strateg

Sub semnul responsabilității

Ședința comună a C.C. al P.C.R., Marii Adunări Naționale, Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și activului central de partid și de stat a luat în discuție principalele probleme legate de activitatea partidului și a întregului popor pentru lichidarea urmărilor cutremurului de la 4 martie, a analizat perspectivele dezvoltării economico-sociale a țării și a dezbatut activitatea internațională a partidului, situația politică mondială. Într-o atmosferă de adânc patriotisme și responsabilitate, acest adevărat forum național a exprimat voința unanimă a tuturor cetățenilor României socialiste de a nu precupeți nici un efort, de a învinge greutățile pe care le-a ridicat în fața noastră dezastrea forțelor oarbe ale naturii, pentru a desăvârși construcția socialistă și a asigura în cele mai bune condiții îndeplinirea prevederilor înscrise în programele de dezvoltare ale țării.

Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, document de importanță excepțională în definiția politicii partidului nostru în etapa actuală, pe baza hotărârilor Congresului al XI-lea, a jalonat principalele etape ce urmează a fi parcurse pe drumul progresului și al dezvoltării, constituind un model de analiză marxistă, clarvăzătoare, a situației politice, sociale și economice a țării noastre și a contextului internațional. Glasul secretului general al partidului a vibrat de emoție atunci când a omagiat trădătorii perene ale poporului: capacitatea de dăruire pentru binele public, abnegația, curajul, eroismul, demnitatea în fața durerii. Socialismul a înzestrat poporul nostru multimedierat cu o deplină conștiință a identității sale, ca spiritul rezistenței morale și încrederea în puterile lui, creând exemple atât de pilduitoare de eroism, cum au fost cele care au impresionat lumea întreagă după catastrofa de la 4 martie. Ascultând vibrantul pasaj din Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, referitor la faptele de eroism colectiv ale acestor zile, ne-am adus aminte încă o dată de marile istorice ale creațiilor de artă, ale celor mențiți să exprime și, în acest fel, să acorde durabilitate peste vreme celor mai reprezentative trăsături ale poporului.

Evenimentele acestui primăverii, marile sarcini care stau în fața poporului au demonstrat încă o dată legitimitatea acțiunii istorice a partidului comunist, rolul său de forță conducătoare a întregii societăți. „Viața a dovedit iarăși, ca de altă ori de-a lungul istoriei, că Partidul Comunist Român, încercat și călțit în luptă, puterile și unit, știe să conducă poporul atât la bine cât și la greu, asigurându-i victoria deplină în construcția nărilor noastre socialiste. Iată de ce partidul nostru se bucură de încrederea nestămată a întregului popor, care urmează cu fermitate politica sa marxist-leninistă hazată pe aplicarea creșterea a adevăratelor generale la condițiile concrete ale țării noastre, politică ce corespunde pe deplin intereselor vitale ale întregii națiuni, cauzel generale a socialismului, progresului și păcii în lume”, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea la ședința comună, din glas unanimității aprecierilor poporului nostru, adevărului contemplat cu admirație și consemnat de toți cei care au fost de față în perioada de după cutremur și care au putut să vadă născușii plini de abnegație a comunistilor Români. Partidul nostru aduce garanția că România socialistă nu va fi împiedicată să-și urmeze drumul său către viitor, că planurile de dezvoltare economică și socială vor fi îndeplinite cu succes. Destinul luminos al țării stă în mâinile poporului. Conducerea de către partid asigură unitatea de voință și limpezimea felului către care ne îndreptăm. Unitatea indestructibilă dintre partid și popor a devenit formula esențială de viață în acest moment is-

Luceafărul

Continuare în pag. a 7-a

Umanitate

Nu este nevoie de prea multă filozofie pentru a înțelege și a medita în conștiință că valorile unei epoci sau societăți — nu mai puțin, sau mai ales, valorile epocii și societății noastre — nu reprezintă nimic (sau doar vorbărie goală) dacă nu se intruzează în destinul oamenilor, în existența lor concretă și reală, dacă nu devin ele însele tot atât de concrete și de reale ca și cum ar spune fericit poetul, a piine proaspătă cumpărată în zorii zilei și frântă în palme.

Istoria ne dezvăluie că fiecare cultură și civilizație au modificat și continuă să modifice ideea de om prin modele în care universalul, singularizat prin intermediul indivizilor, se particularizează. Omul, însă, și se știe și asta, și om descoperit-o iarăși cu înfiorare în această primăvară a regăsit, este și ar trebui să fie totdeauna măsura tuturor lucrurilor, ținta și înfăptuirea strădărilor sale în această istorie care, uneori, nedreaptă, l-a uitat sau l-a copleșit, revăditându-și atunci când el, omul, a știut și a înțeles să devină principiu al acțiunii unor optime libere și limpezite, adevăr al gândirii în care a fi s-a confundat și se confundă cu a acționa.

Numai cine n-a trăit — dar care cine n-a trăit? — în săptămânile din urmă cu sufletul la gură arete și secundele țigării la liman din

Constantin Stoiciu

Continuare în pag. a 7-a

O politică a vieții

Acestă primăvară, pe care am trăit-o în tot dramatismul și ruperea ei geografică, explozivă, nu poate fi uitată. Am văzut-o cu miile și milioanele de ochi ai întregii țări, în balansul ei dureros, dar lacrimile, câte-au curs, n-au putut întuneca, totuși, bătaia inimii, n-au putut o opri. Ne-am încordat toți, într-un unic și mare front, cel al refacerii, al revenirii grabnice la normal. Bătălia a fost grea și încă e grea. Rănille nu se vindecă ușor și nici nu trec repede. Istoria, însă, și-a adăugat aceste zile ca pe noi măturări, de cea mai intensă și clară dovadă, izbiniți obținute nu numai cu prețul unor nemăsurate și aspre eforturi ci și cu acela al durerii mute, al puterii extraordinare de a rezista. Nu-am cunoscut, putem spune, până în adâncurile noastre cele mai intime, ne-am văzut față în față cu oamenii și cursajului, a solidarității ca o lumină a sufletului însuși, românesc. E în aceasta cel mare însemn al încrederii și cutezanței care emană de la cel ce încă o dată, ca de altă ori pină acum, a știut și știe să-și facă în mod exemplar datoria, partidul nostru comunist, rădăcină a întregii noastre existențe.

Rădăcină în fibra căreia pulsează nelinerupți seva vie, dăătoare de cuget, a tuturor hotărârilor și aspirațiilor noastre cele mai simple, viața care își orânduiește și își consolidează aici toate temeliile pentru ca sensul și spiritul ei să răzbată pină departe în lume, pe toate continentele.

O politică a vieții, de fapt, a calității acesteia, în consonanță cu toate marile ei lupte și euceriri. O politică a vieții și viața văzută ca cea mai tulburătoare și amplă construcție, ca operă durabilă, conștientă, în cel mai temerar și lucid pro-

A. I. Zăinescu

Continuare în pag. a 6-a

A lucra cu bucurie

Conceptul conviețuirii între poporul român și naționalitățile conlocuitoare este un concept larg, plin de culoare și bogăție. Imi place să mă gândesc la Nicolae Iorga și arhivarul sași cu care lucra, de la sfârșitul secolului trecut, arhivarul din Brașov, care își aducea zilnic un măr la șubă și împărțea cu marele cărturar. Ia fel imi place să mă gândesc la corespondența și colaborarea între Nicolae Iorga și scriitorul Adolf Meschendorfer care, între anii 1907—1914, edita la Brașov revista „Die Karpaten”, de o importanță programatică, incluzând în structura ei conceptul unitar și bogat al tuturor valorilor create pe pământul României.

Am recitat deunăzi „Eronicul anilor și al viștelor” al lui Lucian Blaga, dintr-un motiv foarte precis, fiindcă din documentele inedite publicate în almanahul „Tribuna” am aflat că de serios, cu o înțelegere intelectuală și cu o pasiune a studiat Blaga cărțile de bază privind istoria sașilor din Transilvania.

Mă ocup de mulți ani de problema interferențelor, de conceptul frăției active între poporul român și naționalitățile conlocuitoare, cu o privire mai detaliată asupra naționalității căreia îi aparțin. Am alcătuit pe această temă și manuscrisul de „Povestiri documentare”. Aprofundând materia mi-am putut da seama cum liniile directoare ale istoriei prind viață și culare în mii și mii de chipuri, cuprinzând la momente de răscruce precum și în orice perioadă pe toți fiii acestui pământ.

În anul 1841 Hans Christian Andersen — avea la el secol de dormit și căția pentru pălărie — a făcut o călătorie pe Dunăre în sus, se trecea cu căruțele de la Constanța spre Cornovađa,

Hans Liebhardt

Continuare în pag. a 2-a

Romantism revoluționar

Captați de treburile zilnice, păstrăm — în straturile memoriei — noțiuni de o însemnătate primordială pentru existența noastră — de fapt, dacă judecăm mai strict împrejurările, poate că e și firesc să fie așa, adică să torii permanent, în tiparele practicii, ideile-cheie. Dar ACUM, după toate cete s-au împlinit, am derulat puțin fil-mul aducerilor amintite...

Am învățat și am cîlit nenumărate pagini despre ceea ce a însemnat de-a lungul lumii-tuacei istorii a Partidului Comunist Român, o revoluționară revoluționară. După anul 1924, azvirlit în ilegalitate, cu atîția și atîția luptători în tennită — iată-l visind, lucid, la mo-

Mihai Stoian

Continuare în pag. a 6-a

Jurnal de poet

Copiii

In trenuri, pe străzi, în curțile școlilor, în parcuri și livezi, unde ț-e dal să treci sau să poosești o clipă, apar copiii, sint acolo cu ochii lor curiați și seninătatea firii lor, cu jocurile lor miraculoase, aceste ființe albe și desăvârșite, mai presus de stelele cerurilor, mai frumoase decit toată doboaba lumii, nădeșdea și bucuria noastră de fiecare zi.

Mal mult decit cîntecul păsărilor amintind vîzdulul acestei primăveri ce a cetropu iarăși pămîntul cu toată slava și înmiresmarea ei prevestitoare de rodnicie, mai mult decit fluturii și vioarele, mai mult decit vîntul plături și puritatea livezelor în muntii, mai mult decit toată această soră a noastră, natura, bucuria cea mai mare și duioasă și lacrima neodîhnută a suferinței, mai mult decit cărțile și toată fața zidurilor, decit toată lumina bietelor noastre strădăni, iată-i pe prunci acestia ai Patriei mele, prunculul de opt lunsoare gîngurind fericit la albul mîncii sale sau neodormind de grăia inițului său dîntilor ce-și liacă vîstăzului însculat mai presus de raza Luceafărului de ziuă, pruncul de un an bun pe ale cărui petale trandafirilor ale buzelor sale flutură doogărea inițului cuvint după țată și maica sa, băiatul acesta de doi anșori și jumătate care mai are odoasă de două lupta cu „s” și cu „ș” prin strunga sfîntei ale guri, ochisorii acestei fetițe de patru ani care te privește din profundul albastru al nevinovăției lor de-a dreptul dincolo de vesnicie, în umbra căreia ai vrea să-ți ridici cortul pentru totdeauna, băiatul acesta de șase anșori, sufletul țării, care se poate singur călări cu ajutorul țării plină și-n mîr-mil de lină fîntină care se poate încălța singur iar pe sora lui mai mică o poate de-a binelea o-croți dină și de pisica de poate deum cu prăst-oara lui biruitoare.

Cele mai anșătoare dureri, lacrimile cele mai neodîhnite, rînille cele mai adînci, pot fi tîmăduite ca neprihănirea inimii copiilor: ferice de cel ce și-a umplut casa de ei! Un om cu pruncii săi de mîna știu că este pe drumul cel bun, chiar de-i noapte și nu se zărește nici o stea.

Ioan Alexandru

Eugen Jebeleanu Arena

Puiul de vultur

(O dedicație)

Celui ce-i ager, care este sortit să suie — albastre creste și să străbată nopți și norii unde săgeți sunt doar cocorii...
Privească, dar, zămbind în barbă,
În jos, la nori de lăna oii,
senin lăsând ca muta iarbă depe pămînt s'o pască boii...

P.S.

Și o filozofie încă, nici prea frivolă, nici adîncă:
nu te gîndi când mori, că nu știi;
nici când te naști: n'o știu nici puștii!

Lumea țărănească și generațiile ei în istorie de Marin Preda

Lumea țărănească a suferit toate seismele istoriei, ea nu o stat, cum au crezut alții, și sentimentul abstragerii în fața ogorului pe care îl cultiva.

Mai întii că această ogor, multe secole, nu l-a aparținut, leudului, apoi moșierilor, au fost stăpîniții întindătorilor de pîmînt.

Multe secole accesul la cultură l-a fost restrîns, și departe de a dori să boicoteze istoria, cum s-a afirmat, a fîrîrit-o păstrîndu-i neamului, fie luptînd cu năvălitorii, fie retrăgîndu-se în muni și locuri ferite, stăpîniții de gîndul miraculos al duratei, deci năvălitorii s-au succedat îndelung și insistînd încît ar fi putut descuraja un popor mai slab contaminîndu-se de sentimentul nimicului și al zădărniciilor care împingeau atîtea hoarde să năvălească, să jefuiescă, să dea foc și apoi să ploră ca lumul în negura istoriei. Acești cucereștii și pîrîitorii nu erau creatorii de istorie, deși trecerul lor pe pîmînt era spectaculos. Creatorii de istorie erau ei, cei care munceau statornic pîmîntul și reveneau în satele erau și creșteau din nou via, cultivau grîul și porumbul și își creșteau copiii.

Și cînd apărea un voievod viteaz pîndeau năvălitorul la trecătoare, sau îl străgeau în mîștini și îl nimicau. Vioareau lui în luptă o im-pi respect marilor imperii care nu o dată și-au lăsat pe pîmîntul nostru, învinși, armate care în altă parte erau neînfrînte. În epoca modernă mulți, din ignoranță și trufie, trezîndu-se în fața poporului român și a statului român, cu dot din umeri nedumeriți: Români! Cine sînt Ce e asta, Români? De unde au apărut? Iar alții s-o ne conteste drepturile.

Contemporan cu două generații de țărani, m-am născut și am avut timp să cunosc valorile spirituale ale lumii țărănești dinlăuntrul acestei lumi și nu din afară, sau trăind sub zarzeta cosmică, să fiu protejat de condiția aspră, nemiloasă a existenței țărănești cu fiu de preot, de învățător, de avocat sau mic moșier atabil al căruia pîmînt îl muncea țărani. L-am muncit eu însuși, sub protecția unui țărăn cu mi-a lăsat, pe lîngă experiența miștîții călătorie cu piciorul desculț, a plaiilor și a gerurilor, o abandonării deci în fața naturii care trebuia înfruntată pornind de la gradul zero, adică neimbrăcat și rîu hrănit, valori morale care se ridicau deasupra condiției țărănești. Do, mi s-a spus fără milă, pe lîngă toate acestea, adică pe lîngă faptul că pîmîntul trebuia muncit așa cum eroi, săndos sau bolnav, fragil sau vinjos, pe lîngă faptul că viața trebuie îngrijită ca pe o zeitate fără de care nici pîmîntul nu-ți putea ca nimic, pîmînt și vite constituind suportul existenței tale fizice fără de care ai fi murit, pe de asupra lor, tu, ca om, nu meritei să trăiești dacă nu erai om.

Am plecat din sat țirziu, pe la apăsprezece ani, cu această întrebare: ce înseamnă să fiu un om? Și am început să scriu, după ce am descoperit în marile creații ale umanității, aceeași mare întrebare.

Trebuia să răspund la ea prin ceea ce știam din lumea țărănească în mijlocul căreia îmi trăisem copilăria și adolescența.

Un om era o ființă care nu-și avea rastul în natură dacă nu se scula adăci cu răsăritul soarelui și nu-i împingea primele roze fără să

fie la capătul pîmîntului care îl aștepta să fie muncit. Un om care împila pe altul nu era un om. Un om care cîștiga puterea să muncească alții pentru el și el să-și petreacă viața imbulbindu-se în cea pe care se străduia să o adevărate de om. Un om disperat și cuprins de o stranie dezordine, care-și bătea mușterea și copiii și își irasa averea prin cămășii, era un nenorocit care adusese pe lume noi ființe umane față de care nu vroia să aibă o răspundere cum avuseseră alții pentru el. Un ins care nu respecta bătrîni, propriul lui pîrînt, și-i da afară din casă, uind că l-au născut și au trădit să-l crească, era un sîmîntit, care credea că el n-o să ajungă niciodată bătrîn și o să aibă nevoie de ajutorul copiilor cînd puterile aveau să-l părăsească. Ajuns în această stare, nu mai stînea estfel compasiunea nimănui, sperînd necruțarea umană și făcînd o tristă impresie asupra generațiilor tinere. Un tinăr nu-și putea înțea o familie pină nu învăța în armată să fie un luptător pregătit și să-și opere patria. Fata pe care o alese și de care fusese căsă, aștepta să se întoarcă, dar ori, adesea țer. Dezordinea efectivă era rară și adesea căstoriții tinerei se închinau cultului familiei, pe care copiii o făceau indestructibilă. Respectul pentru valorile culturale, pentru oamenii de cultură era expresia unui ideal: gîndirea colectivă țărănească aspira ea însăși spre creația de valori spirituale și cînd unul dintre copiii lor dădea semne de înzestrare familia se sacrifică și îl ajută să-și realizeze visul. A fi cîntat, a fi drept, a sări în ajutorul celui lovit de nenorocire, a răspunde la chemările patriei erau legi morale care depășeau decalogul lui Moise.

Am descoperit astfel caracterul universal al experienței lumii țărănești moderne. Valorile ei morale, complicate da religii, revoluții, suprastructuri rafinate, erau mai adînci în intuiția lor fundamentală decit neliniștea unui existențialist, țărăn fiind mai pozitiv. După el, existența e o datorie, după ce la început țer-i pomnit cu ea ca un dar. Nu e o maladie mortală din moment ce un copil se poate naște. În același timp un bătrîn poate muri. Nu e o blestemată cheștune insolubilă ci o eternă întoarcere și o senină perpetuare a ființei umane. Murind, bătrînul țărăn spunea fiilor săi: vedeți ce faceți cu via, cu finețea din deal, cu pagorul strănc din vale, cu calul acela care șchioapătă. Dregeți șapronul, săpați grădina. Realitatea era pentru el ceva de lucit în posesiunea și nu ceva de care trebuie să te sperii. Astfel a dăzînit prin veacuri și nu și-a pierdut speranța într-o lume mai bună, considerînd împlîrile stăpînirii, exploatarea moșierului, agresivitatea altor popoare drept lucruri nefirești care trebuia să dispară. Am moștenit și eu acest sentiment, această știință despre ce e firesc și ce e nefiresc. Am trăit nu puține lucruri nefirești, pricinuite de oameni și de evenimente istorice, dar nu am crezut în durată lor și nu cred nici astăzi. Am încercat să exprim această credință în tot ceea ce am scris și dătez țărânilor generații țetăului meu codul moral al existenței lor pe care el mi l-a transmis și care a contopit astăzi cu al întregului popor.

(Cuvînt ținut la sesiunea științifică din 31 III 1977 pentru comemorarea răscoalilor țărănești)

din amintirile unui «descult»

Cum se petrece istoria

pavilionul cooperatorilor

La 12 martie 1907 la Serboieni, județul Argeș, răscola a atins paroximul. Neapela vorbii armele soldaților. Gurile țărănilor s-au săturat cu pământ. Au murit mulți... Un monument ridicat de curind aminteste jertfa lor.

RADU STAN. În vârstă de 89 de ani a fost atunci. A văzut totul și-a pus umărul la răscolul.

„Ciohanu Stan, mă oblig să ar, să samâm cu sămintă de la boier 2 pozoane de grâu în porumbiște și 1 pogan de mirtigă, și le voi plivi, seceră și căra la arie. La ziua scoroții le voi treiera și voi căra grâul la magazia proprietarului. Voi munci două pozoane de porumb de la casa mine-am dus și cărat la patul proprietarului. În tot acest timp voi munci cu mîncarea de la mine.

Voi face 5 zile cu brațele și 2 cu carul când voi fi anunțat de proprietar, 3 cu mîncarea de la mine, 4 de la proprietar.

Voi da 4 pui de găină șase timpuriu, 1 kilogram de unt tocit, un kilogram de brînză și 30 ouă.”

(Contract de învoială — text original citat în „Primăvara roșie” de Ion Florescu)

Domnule Redactor, vă rugăm a face loc în coloana gazetei, rîndurilor alăturate. Facem această rugăminte întrucît „Gazeta țărănilor” ia apărarea celor mulți și necăjiți.

Constantin Popescu — Serboieni — 25 ianuarie 1907

VIATA DE CINE

Nici chiar în epoca fanariotilor, nici sub turci — viața oamenilor din comuna Serboieni și din multe sate ca acesta n-a fost mai tristă. Oamenii aștia care au chip și asemănare ca fiercare din noi sînt scoși cu sila la munca cîmpului și acolo isprăvniciei și slugile boierilor cu bicul în mînă, îi suduie și nu-i lasă, să-și steargă nici sudoarea ce-i acoperă vederea.

„Hrana ce li se dă la timp cînd li se dă, e departe de a se numi mîncare. Mămăliga din mîlai strîcat, castraveți acri, ceapă cu poșică (zeamă acră de prună) rareori peste împuțit, brînză cu vierni sau pastrama strîcată. Și mîncarea asta așa cum este li se dă în trocuri asemenea celor în care se dă lăturii porcilor.

Zăpucul, pînelul și protopopul vin la curte, de unde pleacă cu laca cîlnă. Țărânul cîlcăsc este bicuțit fără rușine, chiar în fața autorității. Unde care să mă găsească un dram de dreptate? Unde? Oțitica și sîrînția pe lîngă celelalte boli... a pus stăpînire pe sate. Moartea seceră copiii și vai de țara fără copii. Bolerul ăsta a făcut din oameni vite. Și de unde plece să lăsa, a copiat boala demențindu-le cu mîrșete și înel. Săuț inghenunchiat oțeză din greu.

Scrim aceste rînduri... poate că se vor uzi undeva. Și dacă nu li se face dreptate și nu li se dă lumină, li se va acorda din mîndrie milă.

C. Popescu Serboieni

(Serioasă originală, citată de „Primăvara roșie” de Ion Florescu)

— Ion Ghe. Mircă, a lu' Postolache și cu mine am început revolta cînd am avut durile de la conac. Ne-am răscolat în jurul Mariei Lăscă cîntă „Bate-i domoane pe cocos”. Am, pînă-n școală era ocazi: avea vaci cu lapte, acareturi, strînsură multă... Se vorbea că vin studenții, să punem foc la boier, să golim tot.

— Despre se îndreptă o vorbă?

— Venise Găoniță, băiatul popii cu vo' doi alți studenți, mai înainte și ne susese că e zaveră-n țară, și să luăm și noi de la ciocoi, să-i dăm foc... așa se vorbea că vin studenții să facem revolta.

— Și ce învăța Găoniță?

— Noi, îi ziceam Găoniță. Îi chema Constantin Popescu și învăța că să se facă popă ca tac-su. Mă avertiza să nu se facă popă.

— Povestii mai departe.

— Noi aștia trei de vâ spusei, p-ormă și alții, am pus jos gardul de la conac. Cioceanu a fugit prin dos. Cioceana a fugit și ea cu o trăsură. Nu i-am făcut nimic. Era mulțere. Unu' a strigat după ea „La Atena să te orest”. Venise lume multă să facă balamuc mare. Apoi am mers la cancelarie, la registrele cu dateori. Am rupt birliile, le-am dat foc, le-am aruncat pîn' curte, praful s-a ales de ele...

— Aveai dateori multe la eloc?

— Neam de neam nu s-ar fi plătit...

— Ce grad avea oțterul?

— Nu știu ce grad avea...

Oțterul a ieșit înaintea noastră:

„Mă, oameni buni, zice, acum e noapte. Sîntel inferibintăți. Duceți-vă acasă și om sta de vorbă mîine dimineață, om face la un fel”.

Noi nimic. Oțterul a strigat la noi:

„Înapoi că vâ-mpușcăm!”

„Ce să ne-mpușcăm, ce să ne-mpușcăm!” — ziceau rumâni. Am mers înainte.

Întîi au tras o dată în sus.

Apoi au tras în glonț. Mai mult la ploicare. I-a betegit pe mulți. M-a lovit și pe mine. Mi-a trecut glonțul pîn' pulpă dintr-o parte într-alta. Singele țignea nu curgea. M-a luat frate-mio Stoica, m-a legat la rîncă cum a putut și m-a dus la spital la Pitești. Cu căruța m-a dus.

La spital am dat de doctorul Pîșcă de la Stîrci. Eram patru dați din Serboieni, toți împușcați la revolta. Eu, cu Lisandru Mihai, cu Alexandru Me Florea și încă unu, nu-i mai știu numele. Pîșcă, cum ne-a văzut, cum ne-a luat la palme, „Tu vâ mama voastră... Avea și el moșie la Stîrci și-i pusesse și lui rumâni foc la acareturi. Ne-a înghesuit el, ne-a drăcut, ne-a pămălit, da' tot ne-a ținut în spital. Trei săptămîni am stat. Morți pe loc au fost Florea Drăgoi, Florea Costache Micu, Doanță Me Niță... au mai murit și alții da' nu-i mai știu numele... Cînd au tras soldații oamenii au fugit în pădure. Mușterile îi tirau pe morți și țeleau. Armata a rămas să apere conacul, și rumînii nu știau cum să facă să pule foc și la acareturile de aici. Ilie Letierache s-a băgat în căruța cu paie la un mocan și-a trecut prin cordoanel de soldați. A intrat la conac și-a strigat la slugi: „Mă dați drumu' la vite că pui foc”. Și a aprins sirele de paie. Da' de omorîi n-au omorît pe nimeni...

Pînă la urmă i-a răbit armata. Ai de au rămas în sat i-au dus într-un ancon la Costești, i-a canonit vor lună și i-a închis. Eu am scapat. Cit am stat în spital mi-au pierdut urma.

— Ciți ani aveți astăzi? Erați însurat, aveți copii?

— 18. Nu mă însurase...

— Ce se simțea pe aci?

„La mine a venit un locotenent cu mîrșă de călărie și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia am venit aici să-l învaț carte și dacă învățîndu-i au peșcut ce-au priceput treaba lor. Și el mi-a răspuns ce treaba e și mi-a spus că să mă duc în sat să-l aștept. Răzmeriștii și eu i-am răspuns domnule ofițer, dumneata înțîi învață carte și după aceea tutește-mă pe mine, cit privește ațitule, eu de aia

ION SOFIA MANOLESCU

Mă duc să-mi văd țărani

Mă duc să-mi văd țărani pe ogora și la moară pe care le-am lăsat la marginea pieței stărilor hotare...

De ani și ani de pluguri răscălită mi-au fost aici înălțările descălecată...

Mă duc să-mi văd țărani pe ogora și plugurile cum se muncă cu seara...

DIM RACHICI

Părinții

Căci dintr-o primăvară lăudă se face trupul mai curat și mai sănătos...

ION SEGĂRCEANU

Restriști

Pornit-au frunzele-n băjenii gonind de-a valma peste soare...

AUGUSTIN IZA

Cetate de lumini

Și tu urci pe deal, și vezi să tai un copac și brusc copacul îți vorbește...

Îl juca pe constantin tănase...

File de jurnal de Ion Besoiu

Vineri, 4 martie, Ora 11.15

In odăie a căld. Televizorul e aprins. Sistemul doi, eu și prietenul meu, regiunea de film Mircea Muresan...

Ora 12.15

Prima mea întâlnire cu Ion în sala de spectacol...

Ora 13.15

Mircea nu mă vede. Mircea vine în sala...

Ora 14.15

Am intrat în București. Pe străzi circula...

Ora 15.15

Mircea nu mă vede în stradă. A trecut prin...

Ora 16.15

Am intrat în sala de spectacol. Pe lângă...

Ora 17.15

Am intrat în sala de spectacol. Pe lângă...

Ora 18.15

Am intrat în sala de spectacol. Pe lângă...

Ora 19.15

Am intrat în sala de spectacol. Pe lângă...

Ora 20.15

Am intrat în sala de spectacol. Pe lângă...

Ora 21.15

Am intrat în sala de spectacol. Pe lângă...

Ora 22.15

Am intrat în sala de spectacol. Pe lângă...

Ora 23.15

Am intrat în sala de spectacol. Pe lângă...

PETRE DRAGU

In memoriam

Ca să văd că din pălării să-mi venim... Pe-o cârmă veședă să-mi dădăm...

radio

plastică

muzică

Arte și meserii

Dimineață de martie

Semnificații majore

Desen de Ioan Cârdei

Grete Tartler

Cronica

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Grigore Hagiu

Scenele nu pot fi cuprinse de cuvinte...

Încerc să-mi înțeleg. O rog să sper...

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Scenele nu pot fi cuprinse de cuvinte...

Încerc să-mi înțeleg. O rog să sper...

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Nu-mi e somn. Vreau să-l găsec pe maestrul Caragiu.

De la început.

Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Irregularmente critice

Constanța Buzea

Poezia Constanței Buzea a fost pusă de la început în legătură cu suferințele adinse ale femininului și introdusă într-o mitologie lirică în care apare cînd dăruia Solveig, cînd tunătoare, am-placabila Medeea, deci, dacă dăm crezare unor versuri, poeta nu mînașcă cu plăcere condiția ei biologică și nu exultă la ideea de a reprezenta simbolurile societății: „E un coșmar, oricum să fi femeie / Privire, plantă, moarte, mare / De unitatea ta încăpătoare / Se spînzură destinul cel mai rău”.

În primele poeme (De pe pămînt, 1963; La ritmul naturii, 1966) ea tratează fără ezitări senzorială teme generative (familia, copilărie, incertitudinea adolescenței, ieșirea în lume, descoperirea iubirii etc.), arătînd încă de pe acum o gravitate a tonului și o încrîncare de moralitate, în versurile ulterioare, se vor amplifica. Germinata este o luptă între ingerii miresmelor, lumea vegetală intră într-o lungă și neîntreruptă viață de armonie și înger / Flutură peste podoaabe un suflet îngreunat / Coștile trunchilor cad și se aude un zăngăn de luptă / Parcă de luptă, dar mult mai suav. Se aude / Lumea mergînd asaltată de fi și de fiice / Lumea de planie vîsind sub polei”. În Norii (1968) dominant devine erozul, transformarea în zădărnici în fața cerului, iubirea, alinată repede în viza conștientă, aduce înțeles și sentiment de liniște și implinire, o bucurie suavă și chinătoare ca la Eminescu și, sub puterea ei, spiritul descoperă „privilegiile geniale ale fiilor”. Înălnă liniștea și bucuria nu durează, o senzație nouă de durere imediată, urma de o retragere a vieții în mîncăle și de agonie a lumii vegetale acaparază acești nori lînci din ce în ce mai rău prevestitori. Poezia Constanței Buzea se instalează în dezamăgire și durere și de aici înainte (Agonie, 1970; Coline, 1970; Sala nevillei sonete 1971; Răsăd de april, 1973 etc.) versurile vor marmura un lung boșec demn, întredătat de blesteme și la mare distanță, de reverii mai luminoase. Rar caz de poet care, sub obsesia unui anumit sentiment, să aducă atîtea nuanțe ale suferinței, de la durul abstract la senzația acută de transformare a materiei în cenușă. Oriunde am deschide cărțile dăruia, pe asta imaginea ale „viului vital” ce se lărgesc necontenit și cuprind lumea fizică și morală într-o strînsă comunicare. Soarele putrezesc, natura agonizează și făpturi tenebroase de ordinul broaștelor și viermelor se tirăse pe o planetă cuprinsă de fiorii morții. Constanța Buzea nu insistă, totuși, în direcția eschatalogiei romantice esențială la ea rămîne judecata morală. Ce se întîmplă în lumea fenomenală nu este decît efectul unei traume interioare, o amplificare a pulsității psihice. Versurile par, de aceea, demonstrative, aspre fără fluență și muzicalitatea cu care ne-a obișnuit lirica feminină: „Sînt tristă, dar de lîngă niciodată / Fug și animalele speriate de zănușii / La care nu mai sîm să ne gîndim, / Miercuri și marți vineri și luni, / Săraci în zile, cine stie, trecem / Legată la gît de lungi copilării, / Nîși de puterea sfîntelor petreceri, / A nu fi, a te naște, a iubi, / Ce-mi dai, să nu mor azi, să mai rezist, / Lăsc pentru ingeri cîntec meu trist”.

Constanța Buzea. Ea scrie fără a-și lustrui metaforele. Poemele sînt, de aceea, halucinate și crispate, fără mistificări, departe de sugestia oedipică și cocheta erotică, Constanța Buzea nu este o estelă, nu transformă: ca simbolistii, existența într-un spectacol, ea pune, dimpotrivă, poezia să exprime simplu și discret o existență interioară întințată de întîmplări rele. Filiația ce se poate stabili, pe un anumit plan al versurilor, cu Barovia, rămîne din această cauză, necesară. Arta încează să fie o poză trăită în sfera fanteziei, devine o experiență mai crudă; o luptare înceată a cărnurilor vii, o descoperire a lucrurilor pentru a ajunge la celele lor insin-gurante. Este drept că această operație se face, totuși, cu mijloacele de figuratie ale artei. Ea este, în fond, de mistificare literară, mai autentică prin eliminarea declamației și a decorurilor grandioase.

Constanța Buzea.

Cum am scris și altădată, poeta lirică Constanța Buzea se țese în umbră cu rare și acute resuri la umbră. Născută în 1926, ea a trăit un timp în România, apoi în țările străine, unde a scris poezii, romane, eseuri, traduceri. Este o femeie deosebită, cu o viață plină de aventuri și o artă poetică deosebită. Poezia ei este o luptă cu suferința, o căutare a sensului în fața morții și a necunoscutului. Ea scrie cu o simplitate și o claritate care o fac să fie înțelesă de toată lumea. Poezia ei este o luptă cu suferința, o căutare a sensului în fața morții și a necunoscutului. Ea scrie cu o simplitate și o claritate care o fac să fie înțelesă de toată lumea.

Între incitarea gîndului și expresia lui literară se interzice luciditatea cumpănitoare și, sub puterea ei, gîndul se răstăra și se complică în ramificații poetice. Medeea nu-și ucidă copilul pentru a se răzbuna pe tatăl lor, o vedem numai cînd ne umul de mină și pe alții pe umăr, înforțată de glasurile lor străine (Intrus). Un loc de evadare (Un spațiu securizant) în imaginația poetică a Constanței Buzea este colina, un simbol care se plimbă prin toate cărțile. Deocamdată, evadarea nu-i posibilă, colina nu-i accesibilă. Penele nu poate părăsi războiul de leut. Ana se zidește singură în mînaștria unor acți neliniști. Remarcabilă sugestia acestei im-poibilități de a ieși din cercul unei problematice interioare: „Cu clasic dor vin la coline, / Acolo unde demul mi-a fost bine, / Acolo unde nu mi sînt rîni, / Unde se-nghină umira cu sine, // Mă duc sperdută, n-am plecat încă, / Mă stîngeste o moară adîncă, / E ca o boală partea mea stîngă, / E ca o piatră ce se mîncă / Numai de vînt și de nimica, / Numai de starea sora cu frica, // Întreminată acolo cîntă / Seacă mîrea fire, ană subită, / Sîntă ca la barba unde mî-nchizi, / Nu sîm vîntă nău nu mî-nchizi”.

Volumele următoare (Sala nevillei, Răsăd de april, 1973) sînt deosebit de interesante, ele prezintă o poezie de dezastre interioare cu imagini inedite, unele memorabile literar. Tonul se înăspriște imperceptibil, meditația abordează noțiuni mai complicate cum este aceea a timpului. Senzația orei ce se amorse și a sufletului care se rupe în două este, oricum, consistentă în versuri. Sînt, în principal, adesea, cele două în versuri. Sînt, în principal, adesea, cele două în versuri. Sînt, în principal, adesea, cele două în versuri.

Compoziția poetică este acum mai limpede și mai coerentă, dar sînt încă destule versuri obscure din cauza oximorizării lor (Cai în coșmar cu mistali). Constanța Buzea nu este singura din generația ei, în luptă cu materia verbală. Născută în 1926, ea a trăit un timp în România, apoi în țările străine, unde a scris poezii, romane, eseuri, traduceri. Este o femeie deosebită, cu o viață plină de aventuri și o artă poetică deosebită.

Se remarcă deci la Constanța Buzea o cercare care tinde să se apropie de o claritate și o simplitate care o fac să fie înțelesă de toată lumea. Poezia ei este o luptă cu suferința, o căutare a sensului în fața morții și a necunoscutului. Ea scrie cu o simplitate și o claritate care o fac să fie înțelesă de toată lumea.

conținuturi

Opera deschisă, critica deschisă

În anul 1962, criticul italian Umberto Eco puse în circulație conceptul de opera deschisă, ideea de operă deschisă nu era absolut nouă și nici ti-purice de scrieri de acest gen nu erau necunoscute. De la poezia barocă și simbolistă până la romanele parabolice ale lui Kafka și simbolurile prozelor lui Joyce, au fost semnalate numeroase figuri de operă, ce aparțin unor genuri literare diferite, al căror caracter deschis nu era contestat de nimeni.

Dar multă vreme conceptul de operă deschisă a avut un sens diferit de cel conferit de critica modernă. Opusă structurilor compozitoriale de operă închisă, opera deschisă era departe de prima categorie, avîndu-se în vedere doar microstructura enlogului. În această categorie puteau intra deci scrierile ce aparțineau genului epic și dramatic, poezia lirică fiind eliminată din discuție.

Acceptația această tradițională a termenilor poezia de la premisa că unele creații literare au o intrinsecă a cărei conflict se epuizează în mod definitiv odată cu soluția oferită de autor în epilog. Cealaltă categorie are un epilog indecidabil sau relativ, determinat de persistența virtuală a unor personaje în conflict. Clasificarea această binară lasă înafară o altă categorie, reprezentată de operele cu structură ciclică. În acest caz, uvertura relativă, stadiul a unui conflict se pune încheia, în cele din urmă, cu epuizarea lui.

Criteriile retorice clasice care au guvernul aceste distincții nu au avut în vedere sensul global al opereii, nici structura sa de ansamblu, ci doar o parte sesizabilă la un nivel elementar de cunoaștere, în care apare astfel ca un roman închis, iar Răsăd ca o operă deschisă, Cîntecii vechi și noi, Mara, O scrisoare pierdută, Ana Karenina, Marele singurătate etc. sînt scoțite din această categorie, în vreme ce Prințepole, Marmela, Frumusețea nebulii al marilor așezări, Așteptînd pe Godea, Cereul de cretă cauzant, Ascensiunea lui Artur El etc., sînt sau pot fi considerate opere deschise. Un principiu formal (structura intrinsecă) conține un epilog definitiv parțial (epilogul), stau la baza acestei clasificări tradiționale. Insuficientă este rezultată din eludarea structurii globale, ca și din absența tentativelor de dezagare a unor sensuri totale, pentru a putea constata dacă într-adevăr o operă are un caracter univoc (închis) sau dacă nu amestecul de clar-obscure este acela care-i conferă un statut ambiguu. Se impune să precizăm încă de la început că statutul de ambiguitate existențială integrată în textul unei opere nu trebuie confundată cu obscuritatea sau ermetizarea programată a unui discurs literar, deși unele de interferență între aceste categorii nu sînt inexistente.

Dar în etapa în care fenomenologia percepției enunțată de Merleau-Ponty a început să fie conștientă cu teoria intertextualității și receptivității, așa cum apare la Umberto Eco sau Abraham Moles sau în critica bazată pe psihanaliza existențială, cultivată de Serge Doubrovsky, această distincție devine inutilă sau chiar dăunătoare. Sînt și alții care la baza teoriei cunoașterii filosofice și psihologice a percepției, ca și unele scrieri mai recente de teorie a informației. În fenomenologia percepției (1964), Merleau-Ponty atrăgea atenția asupra faptului că un cunoșcător nu poate realiza o experiență integrată a lumii sau a individului și receptivității. Nu este o dată percepută abstracți și izolată, ci este percepută în contextul unei cunoașterii globale, ramane mereu deschisă. Din această cauză păsim să ne apropiem de definiția anare, de ficare dată ca un act de percepție. Oricum percepția este un act de percepție, orice percepție este un act de percepție, orice percepție este un act de percepție.

astfel mereu provizoriu. Lumea însăși se deformează ca o perspectivă mereu deschisă. Abraham Moles stăruie asupra faptului că în vreme ce mesajul pur semantic poate fi înțeles într-o măsură mai mare, adeseori integral, mesajul de percepție al opereii literare doar cînd este receptiv, prezintă un grad sporit de dificultate în procesul de receptare. În acest context de voci, Serge Doubrovsky insistă asupra faptului că actul de cunoaștere nu se poate măsura cu complexitatea existenței. După opinia sa „raționalul nu sesizează decît fragmente sau suprafețe ale realității, profilul discontinuu al termenilor a căror conceptualizare ultimă nu le poate integra”.

Dar ar fi o eroare să ne închipuim că ne găsim în fața unei demonstrații a eşecului efortului de cunoaștere. Altfel Engels citi și Lenin relevau în alți termeni raportul dintre adevărul relativ și adevărul absolut. Nu este, așadar, vorba de o înșelăciune agnostice care să stea la baza percepției deschise (trădătoare celor doi termeni ar fi un nonsens), ci doar de un act de asumare lucidă a ceea ce putem cunoaște și ceea ce este necunoscut, dar cognoscibil.

Legile generale ce guvernază cunoașterea rămîn valabile și pentru relația dintre un cunoșcător al scrierilor și realitate, ca și pentru modul de percepție al opereii literare doar cînd este critică. Universul literar are zonele sale de claritate și obscuritate, analoge cu cele stabilite prin relația conștiință-existență. Coeficientul de inteligențabilitate al unui text literar este însă foarte variabil. El decinde de orizontul informațional al scrierilor și de viziunea de ansamblu a lumii, dar este determinat într-o măsură foarte mare, mai ales, de orizontul informațional al cititorului. Se impune să distingem acel clar-obscure existențial, care trece în mod firesc din realitate în textul discursului literar, de operele încalcate în mod programatic, care au caracterul unor măști demagogice asupra ambiguității genului de realului. Evident că și unele și altele au un caracter deschis. Dar în ultima ipoteză ambiguitatea reprezintă un act artificial de construcție intelectuală. Ambiguitatea din scrierile lui Umberto Eco și Alain Robbe-Grillet nu se pare artificială (programată), pe cînd această din opera lui Dostoevski și Beckett, rezultă direct din matricea existențială, percepută în acest fel.

O operă deschisă este supusă unui proces permanent de transformare. Evoluția prin caracterul perfectibil al instrumentelor, actual critic relevă aspectele clare și obscure ale opereii, înscrind-o în mod programatic în viziune globală asupra lumii. De aceea, inefabilul și Beckett, rezultă direct din matricea existențială, percepută în acest fel.

O operă deschisă este supusă unui proces permanent de transformare. Evoluția prin caracterul perfectibil al instrumentelor, actual critic relevă aspectele clare și obscure ale opereii, înscrind-o în mod programatic în viziune globală asupra lumii. De aceea, inefabilul și Beckett, rezultă direct din matricea existențială, percepută în acest fel.

O operă deschisă a general actul critica deschisă, dar dacă semnificația actuală nu este oțmărită de cea tradițională, ea se caracterizează prin incertitudine, fiind animată de dorința de transformare a cititorului într-un receptor activ, capabil să nu se descurceze niciodată în fața unei opere ce-și așteaptă în eternitate interpretul ideal.

Romul Munteanu

Un profesor: Andrei Oțetea

line, sau cîndva într-un tîrziu, nu începea îndoielă că un tîrziu iubitor de gînduri și de suflete, se va apleca asupra opereii și activității publice a profesorului Andrei Oțetea, spre a-i fixa locul celui dintîi în dezvoltarea istoricului românesc și în cercetarea de istorie universală și a o regăsi pe cea de a doua în largile implicații pe care le are în cultura noastră contemporană. Materia va fi bogată, dar pentru aceasta se cere nu numai avîntul tîrziei, ci și meditație îndelungă și inimă senină, cum nu ne sînt dîră nouă în această zi. Nu mi sîntă, de aceea, decît să mă întorc, ca simplu semn de recunoștință, spre propriul meu trecut și să mă întreb: ce am învățat eu de la Andrei Oțetea? Întrebarea nu este numai de ordin personal, căci cei ca mine sînt numeroși, de toate vîrstele și rîspîndiți pretutinduri și, pînă la urmă, oricînd au avut ceva de învățat de la dînsul, dacă a vrut să ia seamă.

L-am cunoscut la Iași acum o jumătate de veac. Sosise atunci, cu prestigiu mare, doctor de erudind obținut, spre a începe o strălucită carieră de profesor. Am fost din prima sa serie de studenți și todeauna am socotit că lucrul acesta mi s'ar onorază. Mai mult, după stîngerea celorlalți, aș fi vrut să mă înscriu la cursurile lui. El era pentru mine singurul om cu care raporturile mele, devenindu-și cu timpul colaborator, coleg, prieten mi-aș îngrădi s-o spun, au păstrat totdeauna o notă specială. Pînă în ultima clipă, ceva lmi zcea din fundul conștiinței: profesorul!

Te izbzea de la început, după nu încă rotunzime elocinței, pe care a căpătat-o cu timpul, rigoarea expunerii, lărgimea informației, siguranța judecăților, orizontul problematici imbrățșitate. Și mai era un lucru de mare importanță: viziunea nouă a istoriei pe care o aducea în lecțiile și seminariile sale, pe care nu știu cît am înțeles-o atunci, cu lipsa mea de pregătire, dar care venea din orientarea sa marxistă. Să adăugăm exigenta față de sine — niciodată nu venea înaltele elevilor cu improvizații de moment — și exigența față de aceștia din urmă, judecata severă la care-l supunea. Sint calități din care se țese stofa de maestru, și un maestru a devenit curînd Andrei Oțetea.

L-am regăsit, după ani mei de studii în străinătate, în jurul tezei mele de doctorat, cu aceeași rigoasă exigență pe care l-am cunoscut. Îndrăznea discuta la care m-a supus atunci, în căutarea unor explicații mai adînci pentru o serie de fenomene, m-a silit să regîndesc problema, nu spre a ajunge la soluția pe care o sugera dînsul, ci spre a găsi o explicație a mea, care a constituit apoi tema primei mele comunicări la un congres internațional. Profesorul își îndeplinea, astfel, misiunea.

Dar de la Andrei Oțetea am învățat și cînd nu l-am mai fost elev, în lungii ani cînd l-am stat alături, sub conducerea lui, la Institutul lorg sau la catedra de Istorie Universală a Facultății noastre, ori, de mai departe, în întîlnirile

din altele activități comune și reuniuni științifice sau din scrisul său todeauna stimulator. Istoric cu formație și cu contribuții de primă mînă în istoria universală — Renașterea și Reforma, apărută în 1941, dar pregătită îndelung prin publicații care se înscriu din 1926, a marcat o dată în istoria concepției despre Renaștere — și fără a părăsi cîndva acest ordin de preocupări, s-a simțit obligat să se consacre în tot mai largă măsură istoriei poporului său. Dar în această de a doua ipoteză, el aducea, datorită celor dintîi, o calitate rară, deși cerută oricărui istoric: capacitatea de a integra în chip firesc procesele politice pe pămîntul românesc, nu în datele unui cîhenar de istorie generală sau prin salturi arbitrare de valoare ori semnificație, ci prin înșăși dezvoltarea esenței lor, care nu poate fi decît universală. Și iarăși, îndeletnicirea sa încă de la început cu marile subiecte, l-a făcut să se îndrepte todeauna spre teme sau momente de largă semnificație, dispunîndu-se astfel inutil și ceea ce trebuie să rămîna pentru todeauna în document. Dar de la document, de la multe, foarte multe documente, găsite de altfel ori în lungi investigații de arhivă și citite cu libertatea de spirit a cui caută adevărul, a plecat todeauna în construcțiile sale. A evitat dogmativă strivirea cititorului sub povara eruditului informe, ca și vanele podoaabe ale florilor de stil. De aceea scrisul său e atât de limpede, de direct, străbătut doar de acea încordare pe care l-o dă căutarea pasionată a explicației care stă îndărătul faptelor. E scrisul sincer al celui care crede în ce scrie.

Dar scrisul lui va judeca, cum spunem, viitorul. Acum sîntem al omului pe care am avut norocul să-l avem între noi. Acel simț riguros al datoriei, aceea disciplină sîuftească pe care si-a impus-o și care l-a făcut să-și ducă la capăt de pe patul de suferință — suprem exemplu! — cartea cu care se socotea încă dîră și a căutat să le imprime tuturor celor care, mai de aproape pe sau mai de departe, s-au aflat în proximitate. A reprezentat între noi, cu energie, cu pasiune, cu duritate clar și poate nu fără de omenescă gresală, o permanentă chemare la disciplină la rigoare, la efortul în adîncime, la simțul valorilor, la slujirea pînă la capăt a adevărului, cu tot ce implică ea ca răspundere morală.

A iubit oamenii și de aceea a vrut să-l schimbă, să-l formeze, să le îndrepte privirea cît mai sus, cu acest pămînt sub picioare, pe care l-a iubit fără emfază, dar cu altă permanentă durărire. L-a plăcut să-l vadă crescînd, l-a urmărit împlinirea treptată, l-a sprijinit în mersul lor înainte, l-a avertat în ajutor la nevoie, cu acea stăruință și iltare de sine pe care le punea de cite ori socotea o cauză dreaptă.

A fost un profesor. Rămîne un exemplu. Dar cine poate cere sortii mai mult decît atât?

M. Berza

Cumint vestit la adunarea de doliu tinută în ziua de 25 martie la Institutul de Istorie „N. Iorga”.

Eugen Simion

Ion Gîgoreș, „Zi de toamnă”

Romantism revoluționar

mentul în care România avea să devină socialistă și în exploatarea omului de către om — auză creată și se pară deosebit de îndepărtat, celula de închisoare se transformă în universitate de partid. Foile minuscule, păstrate astăzi prin muzeu, soluțiile care de care mai ingenioase cu ajutorul cărora „materialul” circula din mînă în mînă, vorbe de al sine despre ceea ce înseamnă încrederea în viitorul participativ la viață și în propria țară. Sau revoluționarii comunisti care, în plin regim fascist, dinaintea plutonului de execuție, strigă în ultima secundă de viață: „Trăiască România liberă!”. Fără nici o îndoială, acești acestuia. În ciulele-limită, nu privește la citiva metri distanță, la pustile care-l vor prăvăli curînd la pămînt, ci departe. La vîntul de-o viață al comunistilor — eliberarea țării de sub jugul capitalism-fascist și înfăptuirea unei societăți în care dreptatea socială să birui definitiv.

Cu visuri, ce avînt — combustibilul fiind, neputabil, romanticismul revoluționar, comunist. Iată rezultatele palpabile: „În țara noastră a fost lichidată pentru todeauna și exploatarea omului de către om — auză creată și se pară deosebit de îndepărtat, celula de închisoare se transformă în universitate de partid. Foile minuscule, păstrate astăzi prin muzeu, soluțiile care de care mai ingenioase cu ajutorul cărora „materialul” circula din mînă în mînă, vorbe de al sine despre ceea ce înseamnă încrederea în viitorul participativ la viață și în propria țară. Sau revoluționarii comunisti care, în plin regim fascist, dinaintea plutonului de execuție, strigă în ultima secundă de viață: „Trăiască România liberă!”. Fără nici o îndoială, acești acestuia. În ciulele-limită, nu privește la citiva metri distanță, la pustile care-l vor prăvăli curînd la pămînt, ci departe. La vîntul de-o viață al comunistilor — eliberarea țării de sub jugul capitalism-fascist și înfăptuirea unei societăți în care dreptatea socială să birui definitiv.

„Romantism revoluționar” este un termen care a fost folosit de Eugen Simion în cartea sa „Romantism revoluționar”. Este o lucrare care explorează rolul și impactul romantismului revoluționar în România, în special în perioada interbelică și în timpul celui de-al doilea război mondial. Simion discută despre cum romantismul a servit ca o forță motrice pentru mișcările revoluționare și pentru lupta împotriva fascismului și comunismului. El analizează operele unor scriitori și artiști care au încercat să inspire și să mobilizeze oamenii în fața schimbărilor radicale necesare pentru construirea unei societăți noi.

Ferestro Prin Maramureș

Prislop, Niciodată n-am stat într-un amfiteatru așa de mare. Fundului cuprinsă sînt zări, ca niște cortine care se cîntă. Pristrea e oprită de linia ca de seismograf a muntilor. Cu ce simplitate acci imens bazin? Văd codrii, felii purtate ciucurii de la pestelele felin, dincolo de roata de pens de pînă de la pădăria celor din țara Oașului, de dungile negre de la zăndile din țara Oașului. Admir costumele celor 10-15 perechi, cite are o formație, lipite de gulerul zăru (din ace de brud). Par niște tablouri vii. Fiecare formație e o expoziție de plastic, în primul rînd, înainte de a începe să joace, să intre în ritm. Cîi s-au căzmit să abstractizeze! Coloritul e extraordinar. Dacă un pictor le-ar pune o cîntă întreprind, s-ar face cunoscut în toată lumea. Poate de aceea nu s-a dezvoltat înaintea pictura noastră: nu era nevoie (decît de cea în frescă). Școlile noastre de pictură, contemporane cu Renașterea, sînt costumele populare. Pictură de sevalte. S-ar putea vorbi cu toată seriozitatea despre școlă de pictură (cu acul) din țara Oașului, pictură caracterizată prin (de caracterizată) școlă de la Bistrița, caracterizată prin (idem), etc. Demul nu m-o cuprins un entuziasm mai mare, ca acum, cînd admir această betie de culori vegetale, amestecate cu geniu. Jocurile mi se par sub, sau, în orice caz, nu se ridică la nivelul costumelor. Încet-încet fură însă și pașii și ritmurile și toate expozițiile încep să trească și e un amestec de curcubeu, un dans de curcubeu.

Ajuța aici, pe Prislop, ar trebui să stai singur și să te uiti în jur și să plîngi (cam o jumătate

Prin Maramureș

de ord). Așa degeaba. Ce privilegii îți deschide această culme, cînd îți faci ochii roșii și te vezi în osia însăși a lumii românești. Nu-i exelus ca aici să se fi adunat și în vremurile cele mai vechi oamenii, cu diverse prilejuri, mai ales, vreme de foametă, de corm și de tulnic. Așel pur făcînd anume pentru rezonanța de tulnic, cala-gata să intre în tulnic. Iar azi e un aer colorat — sîm sîntînd sub cotrină, sub bluze, sub arnici, respirația similor nu intră în tulnic, rămîne de dinafară, o adulmecă tu cu nările, de-aceia e umonul din fetele, ca să zicem astfel. 10-4000 de oameni au urcat din țara Maramureș, dinspre Bistrița-Năsăud și Suceava, Moldovenii au refăcut drumul invers „descăleătorului” Bogdan. Moldovenii sînt americani maramureșeni. Atunci au plecat pe căi și pe căi temerării și-au înfîințat „America”, băstinașii fiind tot români, primind înăd în mînaș de așezare și sîntînd. Totuși la maramureșeni e răspicat, de la horcînd, un fel de whisky care nu îmbată, ci dă o luciditate, face ochii să aclepească, pînă la ansele ascuțite cu turlele ca niște fuse cu zurgălii. Bisericile reproduc mărit arhitectura acelor fise care au la bază o măiestrită imbucare de beșicore ce ascundă citeva pietricele. Se numesc fuse cu zurgălii ori clopoței pentru că sînd cînd se-nvîrt. Se zice c-ar fi o invenție de soacra, să audă cînd nu-i cîntă fîsul nurorii. Cine spune că n-avem o arhitectură românească?... Ia-o de la fuse, fă-l monumental și vei vedea ce țese. Minunat simț al proporțiilor și ambiția de a face totul din lemn.

Marin Sorescu

O politică a vieții

neecesitate, ca spațiu și rezim al libertății, viața ca o trebuință a inșei planetei. Afirmăm această și nu e de prisos să subliniem că în toate aceste probleme acute ale vieții, vocea dinamică, distinctă a României, a fost și va fi, în continuare, ca pînă acum, și în aceste zile dramatice provocate de seism. E ca și cum, scutîndu-ne de pe mîni praf și ștergîndu-ne fața de sudoare, de pe locurile abia smulse de sub muloz, ne-am ridicat și ne-am întors ochii în lume, spunîndu-i cit de mult, cu etîra răbdare, cu emițăză și patos mai trebuie și trebuie încă să construim.

Prin vocea președintelui țării, vocea noastră de cuget și inimă cea mai autorizată, glasul României este astfel o permanentă pledărie. Conștientă acută a unei noi ordini economice și politice internaționale, demersul frecvent pentru aceasta, parte inseparabilă a construcției păcii și colaborării reciproce avantajoase, a edificiului lumii contemporane, are în gîndirea și practica românească un sprijin de fond, deosebit. Analiza făcută de secretarul general al partidului în referința forum care a reunit cele mai reprezentative organe de conducere, experți, manageri, gîstrială, motivarea cu forta argumentelor celor mai cuprinzătoare a superiorității socialismului, a relațiilor și prezenței noastre în lume, precum și a căilor, a modalităților concrete prin care acestea pot ajuta și mai mult la procesul destinate internaționale, demersul frecvent pentru realizarea unei noi ordini economice și politice care să trimită de la Carpați și de la Dunăre pămîntul nostru care se asemănă cu o inimă. A fiecărui în parte și a tuturor totdată, cîți sîntem și acționăm pentru a-l ține drept și treze bătaie. Fîindcă o putere mereu vie, de cea mai nobilă și adîncă extracție, ne face să primim cu încredere înainte și să nu ne cîntînim în speranțele către viitor.

O politică a vieții

Urmare din pag. 1

ceșă către cunoaștere, înțelegere și cooperare, la adăpost de orice îngrîșărită de orice abdicare de la condiția de om și umanitate, viața ca

Atelier literar postea redacției

VALENTIN CONȘTANȚI-NESCU: Deși cum urcate, pe alocuri („Aerul cu un iz de violete”) paginile degajă un anumit zvon liric, care ar putea fi socotit o promisiune. Să vedem ce mai urmează.

AL. HORIA: Amenințări de manierism, „variații pe aceeași temă” (și mai ales pe aceeași formulă!), platonare. Cu un „luminar” și „corcoran” în „Lumină”, „Memoria” (Nu e cazul să ne retrimitiți texte pe care le-am editat).

NICOLAESCU SEB: Verbul, în „Răsturnări”, este în general, la nivelul primelor convenții, năvalnic, sovietic, convențional. Întrebarea pe care ne-o puneți („ce poezie bună ar trebui să citească?”) e cel puțin discutabilă. Posibilitatea orientării și alegerii e la îndemna oricărui iubitor de literatură (mai ales când ține, cum e cazul dvs., să devie el însuși autorul); e efortul minim de a răstorni niște istorii literare, antologii, de a urmări revistele de specialitate, etc.

G. M. BUCOVICUR: Nu sînt noțiuni. Verbul, în continuare, are aceeași motivație și imagine, cu aceeași mijlocie din ce în ce mai vizibilă și, nefericite, Ceva, în „Răsturnări” este imaginativ, „Cînd mă privești”, „Ecu în fiecare floare”. Despre proză n-avem nimic de spus decât că este scrisă anterior. Putem adăuga însă că nu va folosi prea bine această perioadă, scurtă și ireversibilă) de ucenicie, care trebuie dedicată în cea mai mare parte lecturii, studiului, școlii, și nu instalării prematură a unui „cabinete profesional” (pentru care încă lipsește „detacarea” indispensabilă).

NACHE: Cîteva pagini (lăsînd la parte un anumit iz diletanț și convențional), sună destul de

convingător și lasă intacte speranțele: „Somnii pădurilor”, „Unde sînt cetățile somnului”, „Somnul poetului”. Multumiri pentru vorbele bune.

I. V. FERIAN: Din nou, multe vorbe goale, înșirate într-o inerie convențională, care n-are nimic de-a face cu poezia (ce vrei să spunei, de pildă, cu această formulă deplin opacă, lipsită de orice substanță, „suzul bolnav de amiezii”?).

Desen de Oct. Berindil

C. BASARAB: Efortul de a se „roti” liric, de a sensibiliza cuvîntul, nu poate fi înlocuit cu strigăte și hăituri („Hei, Constantin Basarab, Constantin Basarab...”). Nu, Constantin Basarab!

DONICI M: A fost foarte clar — credem — răspunsul nostru: această rubrică e destinată exclusiv debutanților. Pentru celelalte rubrici și pagini trebuie să vă adresați direct redacției (în ce ne privește, n-avem nici îndemnul, nici vreun motiv special spre a vă fi drept intermediari).

FRȘ GH. ELENA: Deocamdată sînt lucruri de început, sovăitoare. Sperăm că, după ce va veți înălțați și va veți re-lua studiile, lucrurile vor merge din ce în ce mai bine.

M. BIRSILĂ: Aveți talent, după cit se pare („Și totuși”, „Ucenicie”, „Nimeni”, etc.). Multe imagini frumoase, revelatoare — înecate, însă, în mîntușe și „montate” stingdant, alăturare forțată, inaderent, alterci întinse, „răscuțe” în trei și-mpletite-n gase”, hipertrofiate pină dincolo de marginile admise de gustul artistic, de simțul măsurii, de plinătatea și logică, de propria lor capacitate de a „opera”, etc. (vezi „găleata fîntîni” din „Aclo”, ori „sufletul” singurul pentru care zăpăceala... etc., ori „moartea această copită care își pune ca niște buze de om pe înimă mea” — capita, buze, zăpăceala, capul și... ori „înșosarea — caracatiță-scordeon”, „tăcerea mi se catără în gîtul sîrului”, „lilacul, fotografie a fisurii care... — bărci de hirtie”, etc., „să le vădese gestul de cîntec pe limba” și multe altele). Neîngrijite de simț artistic, de meșteșug, lipsă de măsură și pondere, lipsă de experiență, în ultimă instanță (experiență de viață, de scris, de lectură și studiu) al căror remediu vă stă la îndemînă, după cum le-am bănuțit. Mai dați-ne cite-o veste, din cînd în cînd.

Fr. Kocis (ceva): În „Alta timp”, „Nepotolită sete”, „Aspiran”, „Alteza”, „Zălăna”, „Iun Răz”, „Stelina Aldea”, „Cănel Doină”, „I. Babe Pleșcuțanu”, „Onaș”, „V. S. Antia”: Nimic nou!

Apetrel Elena, Geo Panu, Gavril Bucovinescu, Daniel Topas, Gheorghe Brad, Popp A., Constantin-Alexandru Adrian, Volcanțel Alex., Camelia Marinescu, Silie Amihălesel, Taza Elena, Cucu Dan Conșt., Avram Daniela, Mariana Margarita Tănase, T. Ilea, George Gavrilăanu, Predeșcu Mihail: Încercări de nivel modest, fără calități deosebite.

Geo Dumitrescu
N. R. Manuscrisele nu se în-poază.

Fidelitate

Din zănela veacului singele încă mai curge:
Sub bandajul zăpezii înimă, gemind, a răbdat.
Facă-se viala tu, soare al vieții!
Ochiul a fost și rămîne un iezor curat.

O, cornea de tun sublimată-n mirasmela flori
Și cerul, cu vutul norilor proaspăt spait,
Iată-i cum vin în piețe să-și cînte iubirea
Capii acestui lev lăudat și hulit.

Pe timpie lumina ne trace blînde arcușul:
Privilegiul de-a fi al acestui timp ne e dat,
Irușel mugur, unduind vîluri lungi de miresel
Ochiul a fost și rămîne același iezor curat.

VALERIU DRUMES

Nașterea gîndurilor

M-am trezit cu mîlîna pe lumină,
cunoaștîndu-le-n vis dalbaie hanul.
M-am trezit cu mîlîna în lături,
cu lumina ogîțete de gînduri,
fulgurînd dalba rețunul.
Și boțile ochilor mișcîndu-se
nămerite, cîntuțu somnului aproape
de țîm, pe zăpada cea mov,
și mîlîna nălmurite se roteau,
eștri de spumă rotînd
în întuneric de-alciv.
Lumina preștîndu-mi în gesturi,
în simțuri,
rețunul de aie și de colo, de azi
și de mine, de ieri...
Lumina, sacramentală,
drum
pentru delicate nașteri de gînduri.

ALEXANDRU ȘERBAN

Înotător subacvatic

Apo să nu-l atingă
Ochiul, împlor,
Era obișnuit
Să facă puța
În viațelă celorlalți
Furtună
Cruul, dalfin, bras
Înotător subacvatic
În viațelă celorlalți.

DOINA MARAN

Noapte cu vîntori

Și cum s-a liniștit încet pădurea...
Și singele
Frea fericit în sine
Umblă visînd
Sălbăticiuni străine.

Dintr-un vîdruș
Cu luminări de seou
Cad păsări albe
De parcă
S-a-mbolnăvit un dumnezeu
Și cu povara lui
Ne-necară.

Lumina stă plecată pe arbuști
Lîngă capaci
Frîm, la rădăcină
Dorm vîntorii, îndoști de vînd
Cu sufletele legătoare-n puști.

Prin lărbă umblă vil sălbăticiuni
O pasăre
Rotundă și cludată
Prin singele scurmă visul
Și...
Deodată
Găsește-n vîntorii
Pădurea toată.

Pe-un vînt de cer stă luna splînzurată.

DAN BOSOARCA

Dar iată

Poate am mers unaori pe străzi
asfaltate
poate cuvintele mele mai (în în brațe
un tronduț de hirtie crăponată
poate această violete cludată melancolică
și-a făcut din poezia mea a
vizuină căldușoasă
dar iată vine primăvara ca un om
beat și-mi sulfă în față
a boare de flori de cîreș
dar iată vine soarele și-mi bata
cu copile de diamant în suflet
dar iată poezia mea își dezbracă
hainele strîmte ale iernii
și împereze singele
iată poezia mea se lasă
privite de ochii țîi albaștri
dar iată fără rușine cerul
în pielea goală intră în marea
și-a cîntec stelele,
stele.

CRISTINEL PRICOP

Vol veni

Vol veni cu o solemnă declarație de pace,
Imi voi rotunji tristețea într-o amforă de vin
Și voi recita din Shakespeare amuzantă
„Cum vă place”,

Rumegînd în mine însumi succulentul ai venin.
Bibliotecă de-nțelepciune la voi lichida

în cupe:
Cu Mateiu Caragiale am întins tainic ospăț
O răspută voluptate simt acum cînd mi se rupe

De la parul Indoleiil presupusul meu jувџ.
Dar prefer a mare pură scu a baltă luminoasă
Hirjonid sub sacre roua preafrumoșilor
bibant-
nevednic ca să

Lustrulesc teigheaua vieții și să număr
gologan.

I. N. HALMYRIS

Imn

La tine imi pot zidi închinarea
Într-o floare
numele tău nu se strigă
se șoptește ca un aer împodobind
casela primăvara
ca un poet tinăr căuțînd dimineața
rostul miresmelor.

Cu ochii închiși, imi ești
ca mîlăoane de patrii într-o singură
sămîntă,
ruqa mea doar la tine e costă
numele tău nu se strigă,
se șoptește, ca o strîngere de mînă,
simplu, ca bună dimineața soara.

La tine visul e a superbă
cîmpie trasă de cal albi asemenea
unor spîndiri arcuite de ruri în lărmă
numele tău nu se strigă, se șoptește,
un copil ingenușcaut într-a cortă
numără stelele căzătoare în timp...

VIVI ANGHEL

lirică din r. p. ungară

PINTÉR LAJOS

În chip de steag
Cel ce-și numește iubită
nu numai fata
ci și cîmpia cu coamă de femeie
și casa legată cu fundă negră,
cîmînilă liniștită.

Cel ce șoptește:
poporul meu, poporul meu —
în gîndul lui plutesc peisaje,
în gîndul lui a ars și cerbul
din legenda.

Vreau să nu se destrămă, vreau
să nu se piardă, o îmbrățîșez,
a prind în chingi, îi cuprind marginile,
la hotare imi țîșnește singele.

Mă obișnuiesc cu singele meu,
mă obișnuiesc cu evadarea lui.
În chip de steag
poate să mă dea din mînă în mînă
oricînd,
oriunde.

Așa spunea fiera
în cîntecul iscat dintr-adăci.

Năframă în patru colțuri din drum,
năframă în patru colțuri din glia.
Cineva mă păstrează tăcuț:
spre zori aduce vești despre mine.
Iar cel ce-și numește iubită
nu numai fata,
ci și cîmpia cu coamă de femeie,
și casa legată cu fundă negră,
capoții rețazi,
acela poartă numi victorie
și larba ce crește deasupra-L.

PUSZTA SÁNDOR

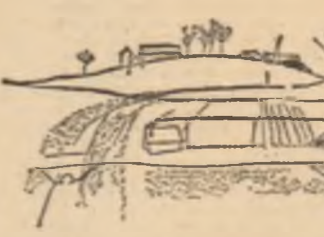
Unde

Unde s-a dus
mîcîl indian ce eram
tînărul Winnetou

castelele adolescenței orgolioase
cursa cu vîntul
hoția cu lurtunila
dual cu fulgerale
galop fără răbaldă fără friu
vînta de aur a bărbatului capabil
unde s-a dus ingerul

nu mă-ntraba
și nu te lama
și nu ti plînge

vai fi ocuma deoră
mai înțelept cu judecată

Bortl József: „Primăvară”

Șun ca dumițatul de oșina
stăvîrșu răcoritor ce opa
ca țara cucerită în fecare și
ca patria ce a operi în fecare și
ca libertatea obișnuită
vei fi și blînd ca violetele presate
în ochii mamei tale
vei fi și clopot de seară
buchet de dalii
soarele alb peste Acropolis
vei fi și aventură și ispită
tensiune înaltă parănd
eternă din suflet
luminoasă ca stea
grea ca fruct pinguit
și pom cranțile să și le apese greu!

cranțile să și le starme vîntul
să le culca la pămînt
și veșnic cu încopăpînare te înalți

VERESS MIKLÓS

Cinturi

Nu omul se strîștește
doar muzica din el
l se aude vorba
gheața îi sună pe Pămînt
mai ore gîi
se pregătește însă de tăcerea

poartă de umăr păsări împălate cu ochii —
sare vorba de un singur volum, elaborat de un colectiv
cu nume latine inscripse pe inel
cu gîșuri pe bandă de magnetofon
cu zborul pe peliculă cinematografică

nu cîntul păsării moare
doar pasărea.

SZEPESI ATTILA

Pămînt pirjolit

PĂMÎNT PIJOLIT, fluturînd cînd,
se înserăză, ai ouț marea,
ai vîntu vîi despicate pînă în mîruntaie,
se termină vîntul, pomești spre uși deschise

veghează mese de piatră,
pete somn
fîlăci
prinde parii femeia poartă în noaple
bulgări de aur țurugi în căldarea cu jar

care cu fructe pe drum,
sus Jupiter își luğărește lumile

țîrziu se foca de rîud.

În românește de
Irina Vainovski

Cultura românească în lume

● REGIZORUL LUCIAN GIURCESCU a montat
teatrul Aarhus din Danemarca spectacolul cu
piesa Cercul de cretă cascădă de Bertold Brecht.
În scenografia lui Ion Popescu-Cârjan și cu aran-
jamentul muzical al lui Paul Ursulescu. Presa
danică a comentat foarte elogios realizarea direc-
torului de scenă român și a colaboratorilor săi.
Iată cîteva extrase: „Aksel (Brecht-Cristianescu):
Cercul de cretă cascădă de Brecht, în regia lui
Lucian Giurcescu, scenografia lui Popescu-Cârjan
și aranjamentul muzical al lui Paul Ursulescu
poate fi considerat, pe drept cuvînt, un mare spec-
tacol”: Aarhus Sidsidende (Boiger-Cristianescu):
„Un spectacol excepțional! Din nou putem vedea,
pe scena lui Aarhus Teater, un teatru cu adevă-
rat mare. Cercul de cretă este un spectacol mag-
nific, viu și atractiv, care, sîntem siguri, va atrage
un interes public. Am așteptat cu viu interes sco-
lăria romînilor, Lucian Giurcescu și Popescu-
Cârjan, și putem afirma că ea ne-a satisfăcut pe
deplin. Cînd un regizor nu vorbește limba țării,
există senzația că realizarea lui sîi nu se pe deplin
împlinind. El ține, Lucian Giurcescu a surmontat,
cu brio, dificultățile de limbă, de așa manieră încît
nici un detaliu, nici un cuvînt n-au rămas ne-
exploatați. Iară adevărată muncă de profesionalist
teatral, rezultatul finalului și al intuiției artistic-
teatral: Radie Copenhagen: „Cercul de cretă este
a piesă lungă. În înscenarea lui Lucian Giurcescu
acea lucru nu se simte. O regie excelentă, a pu-
tut în acord via, profundă, subtilă. Un spectacol
mare, o unitate de joc perfectă, a scenografia stru-
cturată. Un eveniment!”

● CU PHILIPER, actor maritimesă dedicată an-
versării centenarului independenței de stat a Româ-
niei la Madrid au fost susținute conferințele Sim-
bolizate independenței României de Benjamina
Măruț și Gheorghe Ștefan, ambasadorii de la
Casel. Au fost subliniate marile dimensiuni istorice
ale acului independenței și coordonatele multiple
ale dezvoltării actuale a țării, parcursurile și în
viitor.

● TEZAUURUL ISTORIC NATIONAL se instituie-
ză expoziție deosebită la Regenera în statul Oregon
din Statele Unite ale Americii. Sunt prezentate fo-
to-grafii reprezentative, realizate de artistul roman
Gheorghe Ștefan, care prezintă în mod viu și
deplinătatea independenței.

● REVISTA RUCOLAVĂ Editura Nemus a de-
butat o bună parte dintr-o revistă nouă publică
de fragmente de artă scrisă română emigrată
ceilor dispăruți în cîntecul din 4 cartă și unor
mesaje de solidaritate cu scriitorii și cu poporul
român. Sînt pagini extraordinare ale prezentei ad-
vărării!

Desen de Raluca Grigorec

revista străină

● „ISTORIA POLONIEI” a constituit o apariție
de prestigiu pe piața cărții din țara pretensă. Este
vorba de un singur volum, elaborat de un colectiv
sub conducerea profesorului Jerzy Topolski, re-
flectînd întreaga dezvoltare socio-economică, poli-
tică și culturală a Poloniei, din perspectivă
marxistă, îmbrățișînd o perioadă cuprînsă între
cele mai vechi mărturii de viață organizată și
epoca socialistă. Profesorul Topolski, într-un in-
terviu acordat lui Ryszard Pietrzak, a definit
cîteva din coordonatele conceptive ce a prezidat
inițiativa acestei cărți: „Fără conștiința istorică
este greu să ne imaginăm orice activitate socială
(...). Problema constă în precizarea de a aplica
teoria materialismului dialectic și istoric la astfel
de sarcini științifice cum este scrierea unor sinteze
din domeniul istoric!”

● LA VIENA A FOST INAUGURATĂ o impor-
tantă expoziție de artă medievală bulgară. De-
schisă pînă în luna mai a.c., ea cuprinde peste două
sute de piese iconice, fragmente de iconostas și
de fracă, sculpturi, dar înaltul patronaj al giu-
velnelor celor două țări. Pînă acum, expoziția a
mai funcționat la Paris, Moscova, Leningrad, Var-
șovia și Berlin, oferînd cercetătorilor un prilej de
studiu al unor monumente artistice de mare im-
portanță. Presa austriacă subliniază că evenimentul
de la Muzeul Artelor și Meserilor, constituie
„un tur de orizont” scîntînd al substanței artistice
religioase de-a lungul secolelor”. Expozițiile sînt
din secolele X-XIX.

● APĂRIȚIA ÎN TRADUCERE FRANCEZĂ A
CARTII IDEOLOGIEI CONTEMPORANE, volumul
gînditorului marxist Galvano Della Volpe, publicat
și la noi cu Critica gustului, — creează prilejul
unei dezbateri pe marginea evoluției dialectice de
la Hegel la Marx. Meșterea, în 1968, a lui della
Volpe acordă acestei culegeri statutul unui fel
de testament intelectual, în care filosoful reia din
perspectivă marxistă cele trei întrebări fundamen-
tale, după cum notează Robert Paris: „Ce putem
cunoaște? Ce trebuie să facem? Și Ce putem spera
cu certitudine?”

● ALI FOȘI PUBLICATE SCRISORILE LUI
FAULKNER. Autorul epopeii Yoknapatawpha se
revelă într-un mod cu totul neașteptat în cor-
respondența sa. Romanierul violent, creatorul per-
sonajelor dezlanțate, cu instincte puterice, a pro-
fetilor purtări, era un timid, preocupat să-și apere
cu orice preț îndemnită. El refuza cu obstinată
discuțiile pretios literarizante și prefera compa-
nia oamenilor simpli. Așa cum notează criticul John

W. Aldridge în Saturday Review: „În fapt, ceea ce
te lăbește cu cea mai mare putere la lectura scri-
torilor sînt aceste măști purtate și conștințele a
efortului pe care l-a depus Faulkner de a rămîne
deasupra oricărei experiențe care nu avea de-a
face cu îmbogățirea talentului său și a vieții care-
lîmpărată materialului vital de care avea nevoie”.

● SĂSE GENERAȚII MAURIC au ilustrat ju-
rnalul intitulat Terraș Malagar, din care a apărut
de curînd tomul al IV-lea, redactat de Claude, fiul
celebruului François Mauriac. Jurnalul a fost inau-
gurat de Jean-Paul, fiind apoi continuat de
François și acum de Claude Mauriac. El
reprezintă un extraordinar document social și
literar, dacă ne gîndim că viața lui Mauriac și
interferența cu evenimentele hotărîtoare ale secolului
și cu personalitățile de laia lui Valéry, Gide,
de Gaulle sau Pompidou.

● UN FIMBRIU DE VENER INCANTANT apare
în contribuția profesorului Samuel Y. Edgerton Jr. de
la Universitatea Boston, apărută în revista Cultures.
Edgerton consideră că descoperirea perspectivei a
prezentului și revoluției intelectuale, hotărîtoare
pentru Renaștere, conștințele la mari descoperiri
științifice în matematică, biologie, fizică și alte do-
menii. Discipline științifice ce optica sau cartog-
rafia își bazează existența pe această descoperire.

● UN PUNCT DE VENER INCANTANT apare
în contribuția profesorului Samuel Y. Edgerton Jr. de
la Universitatea Boston, apărută în revista Cultures.
Edgerton consideră că descoperirea perspectivei a
prezentului și revoluției intelectuale, hotărîtoare
pentru Renaștere, conștințele la mari descoperiri
științifice în matematică, biologie, fizică și alte do-
menii. Discipline științifice ce optica sau cartog-
rafia își bazează existența pe această descoperire.

Sub semnul responsabilității

Urmare din pag. 1

toric, menită să asigure împlinirea marilor idea-
luri ale revoluției.

Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu și
concluziile dezbaterilor din ședința comună au
evidențiat legătura dialectică dintre marile suc-
cese ale construcției socialiste și politica exte-
rnă a țării noastre. Lărgirea colaborării econo-
mice internaționale, participarea României la
rezolvarea unor importante probleme ale lumii
de azi, prestigiul de care se bucură țara noas-
tră sînt indisolubil legate de activitatea neobiș-
nuită a secretariatului general, președintelui repu-
blicii, care a oferit lumii exemplul unui revolu-
ționar intransigent față de practicele învechite
ale politicii de forță și dictat imperialist, pro-
movînd apropierea între popoare, respectul in-
dependenței și suveranității. Vor fi înscrise în
istoria lumii eforturile României pentru întări-
rea unei noi politici internaționale, a creării
unui climat de colaborare pe continentul eurpa-
nean, pentru depășirea subdezvoltării și a rîm-
nerei în urmă a unor țări. Din expunerea pre-
zentată s-a desprins cu limpezime faptul că
adevăratul patriotism înseamnă dorința de a
firmare plenară a poporului în care te-ai născut,
aceasta neconvențional în nici un fel respectu-
lui valorilor create de întreaga umanitate, după
cum preocuparea generoasă pentru problemele
umane trebuie să aibă în vedere ființa umă-
nă în determinările sale cele mai nobile, care
se referă la mediul său natural și social. Omul
devine mai uman prin accentuarea apartenenței
sale la un popor. Pe bună dreptate, în apelurile
abstracte, ce sînt formulate într-un joc sau al-
turiu din lume, privind rezolvarea unor proble-
me as-zis umanitare, a căror învîncare este dictată
nu de interese umanitare, ci de intenții răuvoi-
toare, trebuie descrisă adevărata chip al celor
ce vor să perpetueze practicele războiului rece,
ale exploatării potențialului creativel alilor po-
pore, în condiții achibitate, cînd tot mai multe
constate condamnă ca imoral furtul la dru-
mul mare al valorilor intelectuale. După cum
părăsirea țării în care te-ai născut și te-ai
format nu este numai o simplă abdicare morală, ci
o formă de abandon a celor mai adînci coman-
damente ale ființei umane, de trădare a po-
porului și țării în-a născut.

Sînt nenumărate și de deneșită însemnătate
pentru destinul patriei, pentru viitorul de pace
și progres al omenirii ideile, principiile, conclu-
ziile cuprinse în documentele recentului eveni-
ment politic din viața țării. Prin amplea
analizelor politice și a concluziilor desprinsе el
reprezintă un moment important în istoria ac-
cestor ani de muncă și creație.

Umanitate

Urmare din pag. 1

cumpănită încercare a fiendruia și a țării nu se
putea înțelega cu nici un chip nălbăna demer-
tății, sacrificiului și încrederei în viață a omului
cu nume și prenume, mîncînd în usină sau la
plăștea de desen, cu ochi albaștri sau verzi,
îmbînd căștile, florile sau fotbalul. Omul acesta
ce-și trăiește umanitatea cu simplitate, omul
acesta care alina și-a șters lacrimile durerii și și-a
fîșecat iar mîncăcîștea pentru a recădea și clădi, omul
acesta care trudește asupra pămîntului amenin-
țat de secetă cu străduție și sublimă încopă-
pînare și liniște, omul acesta ce-și scrie căștile
cu gînd și înima la oameni, omul acesta care
a dat și dă din avuțul lui celor cărora nu le-a
mai rămas nimic, omul acesta în carne și oase,
a dovedit ceea ce n-ar fi trebuit dovedit: ar-
monie și echilibru, dragănie de semen, putere,
nemărginită putere de a învinge și de a nu se
lăsa învins, de a visa și spera. Scriem și vorbim
de mai mulți ani despre omul nou al societății
socialiste, model al culturii și civilizației noas-
tre, și despre palorii umanismului care ne de-
finesc ca popor și țară pe soarta sa. Poate unii
nu puteau să conceleze aceste cuvînt, ră-
mîneau la crusta lor alunecoasă. A fost să se
întîmple ce s-a întîmplat, a fost să prindă lu-
mea și viața cum nîcîndată n-am fi bănuțit că
o vom face, și să înțelegem astfel cu toată pu-
țerea ființei că măsura lucrurilor noastre, a
prezentului și viitorului nostru este omul trăind
cu și de acum, cu nume și prenume, mîncînd
sau învîndînd, și nu altul, nu o fantomă glorio-
scă și stăvilă, și nu o umanitate strivită sub lenția
îndoielii; omul de aici și de acum și destinul
său topt în destinul patriei, constructorul so-
cialismului. Este una din multele concluzii în-
spirate din adevărurile țării pe care am aflat-o
exprimată în Expunerea din 28-29 martie, care
a prefațat cu strălucire dezbaterile și hotărîrile
recente ședințe comune.

sport

Steaua — Polonia sau România — Polonia?

● Fotbalul își cere drepturile lui... Cele mai
apropiate mecluri ale naționale, cele cu Polonia
și cu Spania, vor fi mecluri grele. Formația Polo-
niei e o echipă atletică, de angajament total, re-
zultă în competiții la care echipa României n-a a-
vut acces. Cea a Spaniei ai cărei jucători și a cărei
formulă de joc ne sînt mai bine cunoscute din in-
formările directe ale foțbaștilor români cu cei spa-
nioli e și ea o echipă încheșată, capabilă pînă
acum de performanțe pe care echipa României nu
le-a reușit. Tradiția jocurilor cu echipa Poloniei ne
îndică un clar avantaj românesc. Vor reuși foțba-
știi români să fie la înălțimea acestei tradiții?

În meclul de miercuri echipa va fi probabil cea
din înfățișarea cu Turcia. Victoria asupra turcelor nu
trebuie însă să ne înșele. Echipa noastră a jucat
slab, chiar dacă mai bine orientată tactic decât cea-
peții, iar golurile, excepțund pe cel marcat de Dudu
Georgescu, sînt mai puțin lipsăvite portarului. Forma
jucătorilor ni s-a părut deosebită și nici al doilea
cuplu, vîntul la televizor, cel dintre Steaua și Bi-
lmano, nu ne-a lînățit. Este adevărat că echipa
Dinamo a jucat mai bine, dar nu ea sîcătuește
nucleul selecționat. Steaua, care dă și jucători in-
teligenți pe majoritatea celor din formația reprezen-
tativă, nu joacă convîngător. Jucătorii Stelei con-
sumă multă energie obținînd rezultate disproporțio-
nate față de valoarea consumului. Echipa se agită
mult, fără eficacitate. În plus, predilecția jucătorilor
pentru recit

Teatru-mimichecker 907

Seacă goală, lumină palidă fără artificii, impresia aproape ireală de uscată, gol, imens, înăfă, rădăci proaspete. Dărujești în alb sau sursă cenușie, femeie în negru.

RAPSODUL RADU DE LA GIUBEAGA: Foate verde în ghindei, în anul '53 Cind s-au coronat Stirbei Punea plugu pi-unde vrea Și aral pe el puteai.

CRAINIC I (bătăia de toată): Contractul de învoielii agricole! Oameni buni! Ascultați contractul de învoielii agricole! Invoii-vă cu domni moșieri și apropiați că pământul e al dumnezeilor și este oameni buni!

RAPSODUL STAN ȘERBAN: Anu noua sate sapte Pă luna dă-i nec marie Cepu lumes să se revolta Cu toposse la seure Și cu fură la supțoare Să-i omare pe cioco C-a supț singele din noi...

JUDEȚUL BOTOSANI: PLINGEREA ȚĂRANILOR DIN FLĂMINZI: ...Pînă acum am răbdat mult dar acum nu mai putem răbda că ne-a ajuns ciuțul la os pentru că nu avem de unde să ne luăm hrana noastră și a copiilor. Sintem amenințați să murim de foame.

JUDEȚUL DOROHOI: ...300 de țărani sînt adunați în fața ofiului telegrafic din Darabani vociferînd și amenințînd cu devastarea țării. Inspectoriul comunal fiind asediat, dest. înăuntrul Ofiului telegrafic, nu poate lua nici o măsură de ordine...

JUDEȚUL OLT - Comuna Crimpoia: Subsemnatul Ștefan Zamfir Bălan, declarînd luni, 12 martie 1907, eram cu toți oamenii adunați la Primărie, cînd vine Ion Ciocan din comuna Șerbaniești de Sus, Costache Rîncea și Matei Buciuți din Crimpoia și ne spune că noi ce stăm și nu punem foc la proprietari, au plecat cu toți devastînd și incendiind proprietățile din localitate și omorînd pe Momicănu, moșier...

GRUPUL ȚĂRANILOR: În ziua în care vom fi uniți, nimeni nu va putea să ne stea împotriva!

GRUPUL ȚĂRANILOR: Acest apel va fi răspîndit în toată țara prin inceneratorii și abonajii Gazetei Țăranilor!

GRUPUL ȚĂRANILOR: Acest apel va fi răspîndit în toată țara!

CRAINIC I: Lume, lume! Ce-l afară nu-l înăntu! Și ce-l înăntu nu-l afară! O fericie cum nu s-a mai văzut, șapte metri de la cap la coadă, doșpe de la coadă la cap!

CRAINIC II: Ia, micle Paris! La Jubileu, neamule! Ce n-ai văzut de cînd ești! Intră să te potcovești ca puricele din povești! Cu 80 oca de fier, la picioare și la mîini! Sămîntă și fericele lată, de la Vodă Carol și a lui mîndră ceată!

CRAINIC I: Un comediant de bravură Joacă de patruzeci de ani Făcînd enormă tevatură În fața a niste gogomani.

CRAINIC II: Și joacă. — Joacă prost, da-l leșel! Stai paf toți bieții gogomani.

CRAINIC I: Acuma-mbătrînit în slavă, Sub casa lui, de caraghios Și cam zaharist la glavă, Vrea chiar triumful grandios.

AMINDOI: Nobil metal nu e oțelul Dar scump destul, destul de greu... Ca rol fu mare mîntelul! Hai gogomani la jubileu! (Muzici de băle și mișcări)

GRUP DE ȚĂRANI: Acuma-mbătrînit în slavă, Sub casa lui, de caraghios Și cam zaharist la glavă, Vrea chiar triumful grandios.

AMINDOI: Nobil metal nu e oțelul Dar scump destul, destul de greu... Ca rol fu mare mîntelul! Hai gogomani la jubileu! (Muzici de băle și mișcări)

GRUP DE ȚĂRANI: Acuma-mbătrînit în slavă, Sub casa lui, de caraghios Și cam zaharist la glavă, Vrea chiar triumful grandios.

AMINDOI: Nobil metal nu e oțelul Dar scump destul, destul de greu... Ca rol fu mare mîntelul! Hai gogomani la jubileu! (Muzici de băle și mișcări)

GRUP DE ȚĂRANI: Acuma-mbătrînit în slavă, Sub casa lui, de caraghios Și cam zaharist la glavă, Vrea chiar triumful grandios.

Octav Băncilă: „Jubileu de 1907”

Teatru-document de MIHAI GEORGESCU

scrie Șteuda nu va adopta nici o măsură care va unde le desființarea marei proprietăți.

DUMITRU STURDZA: Vă așez domnilor, că așa ceva nu se va întîmpla!

ALTA VOCE: Aveți ostență de așteptare la ordine! Lăsați-mă să vă spun că de la război războiul de țară, războiul de țară, războiul de țară, războiul de țară.

ALTA VOCE: Da! Pe armată cine-o apără? PETRE CARP: Îmi reprezintă și așa vom avea o țară pe jumătate de țară!

MOARȚEA SE PLIMBA PE ULIȚA (Răpăd de bocnaci, ordine militare, focuri de armă, rădăci, canoada.)

ORDINUL MINISTRULUI DE RĂZBOI GENERAL AVERESCU: „Din rapoartele primite rezultă că unele trupe au cartuse carbe; dar ordin sever, trupele nu vor avea decât cartuse de război, fiind măsuri imediat, oare mai mică abateră de la acest ordin va strage o grea răspundere.”

RAPSODUL RADU DE LA GIUBEAGA: Foate verde și-o lălea După ce că-i împușca O grupă mare făcea O sută cincizeci băga Pînă grupa se umplea Mulți pe-afară rămînea Că nimeni nu îndrăznea Să se ducă ca să-l ia Că soldații focu trăgea Nimeni din săpura C-așa ordina avea.

ION DIMITRACHE (comuna Miere Bernici - Amara): „Noi am avut ca moșier pe Nicu Murgășan, ginerile lui Petru Gîrgur, fost general. Am găsit de cuvînt să trimitem, pe un frate al meu în sat la Melinești. Ca să aducă lume la curte pentru răscăală: (Scenă): — Mă duc dar n-am cal! — La Petrahe calul meu și du-te la Melinești. Spune oamenilor să vină aici să facem răscăală la curte, a zis învățătorul Butică. Așa dat drumul vitei și am pus foc. A doua zi ne-am pomoni cu căpitanul Soimulescu de la Reg. 26 cu armata. (Scenă): — Mă Petrahe, spune tu cine te-a trimis la Melinești? A) Cui a fost calul? — Dom'le Căpitan al meu a fost calul. — Măi, noi am auzit că a fost al altuia. — De ce? — De suferința pe care o sufeream cu boierul! — Păcat de tine să mori! — Domnule căpitan, eram prea asuprit de boier! — I-au legat la ochi, om de om, i-au dus într-un zăvoi la Amara, a pus salvă de foc în ei și i-a împușcat.”

CONSTANTIN UNGUREANU (Vulturești-Drăgănești): Ion St. Giurea a fost împușcat în gleznă. Taică-său l-a dus la spital la Drăgoiești. Acolo la spital vine moșierul Iliescu cu armata. S-a dus la el și a început să-l injurie: (Scenă): — Ai venit să pui foc la averea mea? Să-ți dau averea ție? — L-a luat de piciorul zdravăn și l-a suct pînă

exploatare capitalistă. Dați-vă de parca răscălaților. Niciodată gloantele voastre în pieptul țăranilor asupriți! Trageti în vînt!”

PREFECTURA CRAIOVA (Raport): Marti, 13 martie, 10 soldați cu un sergent maior trimisi la Segarcea pentru a apăra Lipovul de Sus, proprietatea domnului Ștefan B. Vlădoianu, deși au tras toate cartusele, n-a căzut nici un răscoal. Domnul proprietar bănuie că soldații trag în aer.

GRUPUL MUNCITORILOR: Guvernul în loc de dreptate, în loc de legi trimite armată. Singele muncitorilor de la țară, curge. E dator noastră să vă chemăm la luptă!

M 1: Comitetele de acțiune ale cercurilor României Muncitoare din orașele Galați și Brăila, vă convoacă la marile întruniri de protest care vor avea loc Duminică 11 martie!

M 2: La mingul din București, sala Eforiei, 5 000 de muncitori au răspuns chemării lansate de socialisti, solidarizîndu-se cu răscoala țăranilor!

M 3: La Ploiești 150 muncitori de la cazangeria „Carol Klein” au intrat în grevă!

M 4: La Galați 700 muncitori ai fabricii de cherestea au încetat lucrul!

REPRESIUNEA CONTINUĂ CORESPONDENTUL ZIARULUI „ROMÂNIA MUNCITORE”

„...închipuți-vă 108 case arse. Nu le-a rămas nimic, decât 2-3 pari jumătate făcînd pe care l-au pus cruce în bătură și asupra lor și-au făcut din paie și cirpe un adăpost în care stau îngrămădiți cu femeii și copiii.”

PLINGEREA ȚĂRANILOR DIN BĂILEȘTI: I: Noi arserăm un singur patul al priului Stirbei. Nouă ne-a ars tot. II: N-a rămas unul căruia să nu-l fi pus foc. Foc aș vrut, foc v-am dat! Așa ne-a spus domnu' căpitan...

III: M-au prins, m-au legat cot la cot, m-au bătut cît au vrut. Mi-a ars casa. Mai bine mă ucidău. La ce păcatele mai trăim...

RADU DE LA GIUBEAGA: Foate verde prumbari Anucea trei circumari Care sint proprietari Unul este Mateescu Altu, Ilie Mirescu Și cu Ștefan Crețulescu Cîte trei mi se vorbea Și-o comisie făcea Care, după cum voia, Acela zile-i da; Iar pe care-l areza, Afară în curte-l scoate. Și cincizeci de gloante-l da, Fereastră prin fereața Mulți nevinovați murea...

(În scenă sînt împinși cu brutalitate, cifra țăranii. Sînt loșiți și imbrînchiți cu patul puștii. Intrămeric, Război, împușcații.)

LUNGULESCU SACHELARI (preot): ...deși cu cinci minute mă întinsem cu maiorul comandant al trupelor, mergînd cu tunurile și trupele în direcția opusă și deși vorbisem cu d-sa în gîsă, sub bălata vîntului și a zăpezii, nu mi-a spus că cu 10 minute mai înainte s-au executat 30 țărani prin împușcare. Așa veste mi-o aduceau țipelele. M-am dus la cei morți. Treizeci de țărani zăceau unul peste altul ciuruți de gloante. Apoi, femeile: soții, mame, fiice, căuindu-și pe ai lor în cele mai sfîșietoare țipeți și deșănădește...

TR. SEVERIN către Ministerele de Război și Interne, București Sectorul regimentului 5 regiuni: În Salcea împușcat 5 capi răscălați. În Priești împușcat 7, distrus 5 case. În Gîrla Mare împușcat 3, distrus 12 case. În Jianu împușcat 5, distrus 4 case. Sectorul I. Batalionul regim. 17: Conacul ars și devastat. Impușcat 8 răzvrătiți, ars 12 case. Sectorul III. Batalionul regim. 18: Bombardat satul Gvardenița cuib de răscălați: 3 morți, 4 răniți, satul ars.

PAUL BUJOR (în timpul relatărilor, scena poate fi reproducă): Am fost martorul represuniilor. Bătrînul Patîș, înțeleptul satului, cum îi ziceau oamenii, fusese rănit. Un glonte îi străpunsese gîndul. Satul era ruinat, puștii de tunuri. Noaptea țirzu se fira prin gașcul de marginea satului spre locul hecatombii. O tăcere de mormînt învăluia văzduhul. Se fira spre mormantul ce mișca în întuneric... Ajunse cu greu. La doi pași s'ari trupul factorului său. Încec să se ridice. Să se apropie. Un glonte îl culcă la pămînt...

SCRIITORUL I. C. VISARION (Vorhela martorului sint insăite de jocul actorilor): „Invățătorul ceru căpitanului să-și vadă nevasta și copiii. A doua zi urmau să fie împușcați. Cererea l-a fost respinsă... A venit ordin să vă trimis la Giurgiu, spuse căpitanul, 12 soldați au înconjurat pe arestați. În fundul grădini soldații săpaseră groapa. Căpitanul dădu ordin să se tragă. Arestați căzură trănîți. Invățătorul avea mina de care era legat de frate-său rupt, iar frate-său fusese lovit în picior. — În groapă cu el, strigă căpitanul. — Nu ne îngropați de vii. Impușcați-ne! Au fost aruncați în groapă. — Nu dați pămînt! Nu ne îngropați de vii! — Dați-le pămînt! Pămînt au vrut...”

EPILOG CRAINIC I (bătăia în toată) 11 000 de țărani uciși! Oameni buni! S-a agternut liniștea în țară. Pe case, pe camere, pe sate. Țăranii-soldăți l-au învinș pe țărani-plugari! E pace în țară și pace în cîmîtire!

CRAINIC II (mîmînd): — Vă rog de concediu dom'le maior! — Cum? Ești nebun! — Trăi dom' maior. Trebuie să-l îngropăm pe tata. Vezi-l, zăce acolo între moți!

CRAINIC I: Bucure-te țară! S-a potolî răscăala! Țăranii au pămînt. Au fost acoperiți cu pămînt. Pămînt mănos. Vor crește mai bogate lanurile. Proprietarii și arendași pot fi mulțumiți. Casele voastre pot dormi liniștite.

(CORTINA) — Fragmente din lucrarea dramatică „Fără lege și judecată” —

Luceafărul Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

CONGILIUL DE REDACȚIE Redactor șef: Nicolae Drăgoș Ioscu Alexandru, Teodor Bals (secretar responsabil de redacție), Geo Dumitrescu, Radu Enache, Alexandru Popilian, Adrian Păunescu, Marin Preda, Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct)

REDACȚIA: București, Piața Școlii Nr. 1, tel. 17 32 00 ADMINISTRAȚIA: Șoseaua Kiseleff 10 tel. 18 33 99 ABONAMENTELE: 3 luni - 13 lei; 6 luni - 26 lei; 1 an - 52 lei Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA ȘCINTEII” Paginător Nicolae Ion